

سفری به اصفهان

اجتماعی ششم دبستان

علوی

درس ۱۱ اصفهان، نصف جهان

فعالیت 1 صفحه 57 مطالعات ششم

شما و دوستانتان می‌خواهید از اصفهان دیدن کنید و نقشه صفحه قبل را خریده‌اید. همفکری کنید و روی نقشه، مکان‌های تاریخی و دیدنی، مساجد، بازار و... را پیدا کنید و نام ببرید.

1. چهلستون
2. هشت بهشت
3. پارک شهید رجایی
4. عالی قاپو
5. مسجد امام
6. مسجد شیخ لطف الله
7. نقش جهان
8. موزه تاریخ طبیعی اصفهان
9. موزه هنرهای معاصر اصفهان
10. تالار تیموری
11. بازار قیصریه
12. بازار هنر

فعالیت 2 صفحه 57 مطالعات ششم

اگر بخواهید مهمان سرایی انتخاب کنید که به آثار تاریخی نزدیک باشد، کدام را انتخاب می‌کنید؟

هتل عباسی، هتل آپارتمان مهر، هتل آپارتمان هشت بهشت

اهمیت شهر اصفهان در دوره‌های مختلف تاریخی

آثار تاریخی نشان می‌دهد که شهر اصفهان از گذشته‌های دور اهمیت داشته است. در دوره‌ی اسلامی، این شهر چندبار در زمان‌های مختلف به پایتختی انتخاب شده است؛ اما اوج شکوفایی شهر اصفهان به دوره‌ی صفویه مربوط است.

در این دوره به دلیل حمایت شاهان صفوی، تعداد زیادی از صنعتگران، معماران، هنرمندان و دانشمندان به اصفهان آمدند و چنان آثار باشکوه و زیبایی به وجود آوردند که این شهر به نصف جهان معروف شد.

مکان‌های تاریخی و دیدنی

در شهر اصفهان ده‌ها اثر تاریخی و دیدنی وجود دارد.
در اینجا چند نمونه‌ی مهم معرفی می‌شود:

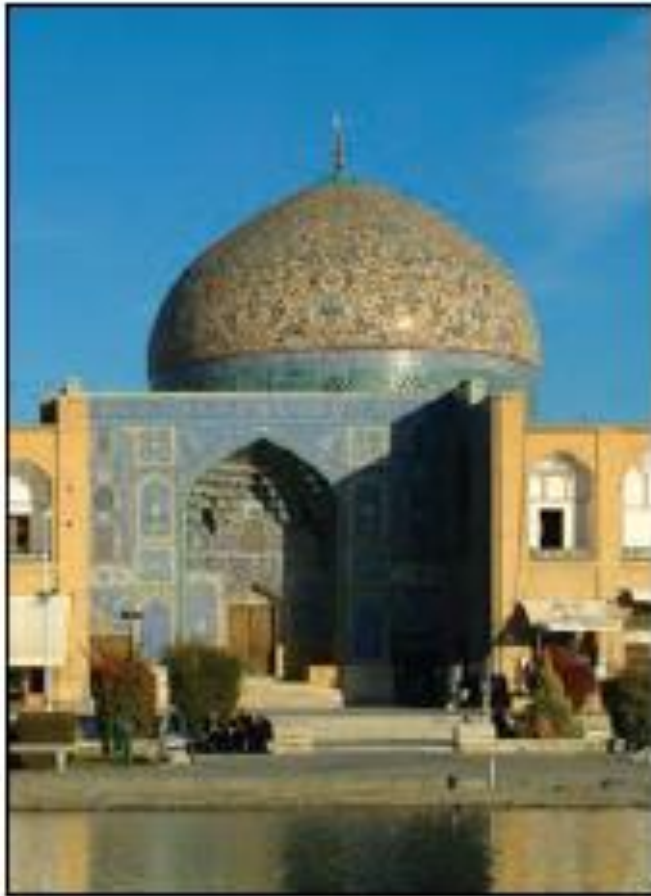
میدان امام (نقش جهان)

این میدان به فرمان شاه عباس صفوی در مرکز شهر اصفهان ساخته شده و در آن زمان از بزرگ‌ترین میدان‌های جهان بوده است.

در اطراف این میدان که حدود ۵۰۰ متر طول دارد، بناهای بزرگ و باشکوهی قرار گرفته‌اند.
با توجه به شکل روبه‌رو، این بناها را نام ببرید.

مسجد شیخ لطف الله

مسجد شیخ لطف الله

این مسجد به فرمان شاه عباس ساخته شد تا شیخ لطف الله که عالم بزرگی بود در آن نماز جماعت برگزار کند و به تربیت و تدریس شاگردان بپردازد. ساختن این مسجد حدود ۱۸ سال طول کشید. مسجد شیخ لطف الله گنبد بسیار زیبایی دارد که روی آن کاشی کاری های بی نظیری دیده می شود.

گنبد یکی از نشانه های معماری اسلامی است.

مسجد امام (مسجد جامع عباسی)

مسجد امام

این مسجد نیز از شاهکارهای معماری اسلامی به‌شمار می‌رود. مسجد امام چهار ایوان در چهار جهت جغرافیایی دارد.

هر یک از مناره‌های مسجد بیش از ۴۰ متر ارتفاع دارد. داخل این مناره‌ها با گلدسته‌ها پلکان‌های مارپیچ وجود دارد که از آن بالا می‌رفتند تا اذان بگویند یا خیررسانی کنند.

۴۰ متر؟ چطور در
آن زمان که ابزار و
وسایل امروزی را
نداشتند این کار را
انجام می‌دادند؟!

مشهور است همزمان با ساخته شدن مسجد امام، معادن سنگ مرمر، اطراف این شهر کشف شده است که از این سنگ‌ها در بنای مسجد استفاده کرده‌اند.
در این مساجد کتیبه‌هایی روی گنبد، محراب و مناره‌ها دیده می‌شود.
کتیبه نوشته‌هایی روی سنگ، کاشی و مانند آن است. معمولاً در کتیبه‌های دوره‌ی اسلامی، آیات قرآن، دعا و نام امامان بزرگوار را با خط خوش نوشته‌اند.
برخی کتیبه‌های مسجد امام به قلم استاد علیرضا عباسی خطاط مشهور نوشته شده است. در سقف ایوان، گچ‌بری‌های تزیینی زیبایی دیده می‌شود.

مسجد امام

نمونه‌هایی از کتیبه، خط و کاشی کاری

فعالیت 3 صفحه 61 مطالعات ششم

به تصاویر مسجد امام و مسجد شیخ لطف‌الله دقت کنید. مهم‌ترین تفاوتی که در این دو مسجد مشاهده می‌کنید، چیست؟

ج. مسجد شیخ لطف‌الله مناره ندارد، اما مسجد امام مناره‌هایی به ارتفاع ۴۰ متر دارد. رنگ

گنبد مسجد شیخ لطف‌الله نخودی است در حالی که اکثر مساجد قدیمی و همین‌طور مسجد

امام فیروزه‌ای هستند مسجد شیخ لطف‌الله کوچک (دارای مساحت کم)، اما مسجد امام بسیار

بزرگ است. مسجد شیخ لطف‌الله مخصوص شاه و خاندانش بود و مسجد امام مخصوص عموم

مردم بود.

فعالیت 4 صفحه 61 مطالعات ششم

با توجه به مطالبی که در این درس آموختید، انواع فنون و هنرهایی را که در ساختن بناهای تاریخی اصفهان به کار رفته است، فهرست کنید؛ مثال: کاشی کاری، .....
ج کاشی کاری، خطاطی، نقاشی مینیاتور، گچ بری، کتیبه نویسی، معماری، سنگ کاری

فعالیت 5 صفحه 61 مطالعات ششم

فرض کنید دوستی در خارج از ایران دارید که می‌خواهد به ایران بیاید و از اصفهان دیدن کند. به طور گروهی یک کارت پستال با نشانه‌هایی از شهر اصفهان درست، و او را به دیدن اصفهان دعوت کنید. کارت دعوت گروه خود را به تابلوی کلاس نصب کنید.

ج راهنمایی: از میان مقواهای رنگی سفید، کرم، قهوه‌ای یک رنگ را انتخاب کنید و از گل‌های تزئینی و خشک استفاده کنید. تصویر رنگی یکی از آثار اصفهان را روی آن بچسبانید، مناطق دیدنی اصفهان را لیست کرده و با خط خوش، دوستان را برای بازدید دعوت کنید.

